i pomocníci těchto osob, jestliže nejsouce k tomu oprávněni, vyjeví soukromá tajemství, která jim mocí jich úřadu, stavu nebo živnosti jsou svěřena . . .« Zvláštního povšimnutí zasluhuje, jak *H.* vykládá poměr tohoto ustanovení k povinnosti svědecké a k osvobození od této povinnosti, jehož tr. ř. poskytuje obhájci obviněného, právním zástupcům a lékařům (nikoliv také ostatním osobám v § 300. tr. z. zmíněným). Spisovatel zastává se také mínění, že lékař nemá práva porušiti tajemství týkající se zdraví nějaké osoby ani k tomu konci, aby ku př. varoval rodinu, s níž má ona osoba sňatkem vejíti ve spojení. Rovněž mu odpírá práva, aby dal rodičům zprávu o nemoci nezletilého dítěte, které se bez vědomí a bez podnětu rodičů — ku př. za příčinou nemoci pohlavní — na něj obrátilo. (Pro právo rakouské rozhoduje podobné případy ve smyslu právě opačném, *Schütze*, Ger.-Ztg. 1889, č. 22). *Lessing*, Die Militärstrafgerichts-Ordnung, str. 300. dd. podává přehled těch ustanovení nového vojenského řádu trestního německého (1. prosince 1898), která jsou praktické důležitosti také pro občanské úřady trestní, jako zejména: o věcné příslušnosti vojenských soudů tr. a o spolupůsobnosti orgánův občanského soudnictví trestního ve věcech přikázaných soudům tr. voj. — *Fuld*, Zur Reform der franz. Voruntersuchung, str. 406 dd zabývá se opravami, jež ve francouzském přípravném vyšetřování byly zavedeny zákonem ze dne 8 pros. 1897 (sr. Bulletin de l'Union intern. de droit pénal, sv. 7. str. 156. dd.), jímž zejména soudce vyšetřující vylučuje se ze hlavního přelíčení; zostřují se předpisy o tom, že soudce vyšetřující má toho, kdo byl na rozkaz dostavovací nebo předváděcí vzat do vazby, nejdéle ve 24 hod. vyslechnouti, upravuje se způsob tohoto výslechu a, což jest nejdůležitější, povoluje se volný styk mezi obviněným a obhájcem a dopouští se přítomnost obhájce při každém výslechu obviněného a při konfrontaci atd. — *Rotering*, Zeit- und Streitfragen. Fremdes Recht, str. 413. dd. Obšírně založená rozprava jedná o přechovavačství (Hehlerei), jehožto právní povahu vysvětluje nejprve pro právo středověké, potom pro nynější ve spojitosti s tehdejšími a nynějšími poměry hospodářskými a společenskými. Pokud se týká náležitostí deliktů, vykládá se zevrubně otázka, jest-li tu vzhledem k vědomí pachatelovu o závadném původu věci činiti s deliktem dolosním či kulposním, či jest-li při tom jen prostá praesumtio doli. Výklad týká se největší části práva německého; na vysvětlenou přibírají se však také ustanovení některých tr. zákonů cizích. Z rak. zák. tr. uvádějí se §§ 185. a 173. až 177.

Storch.

Zeitschrift für die gesammte Strafrechtswissenschaft, XI. svazek, 1. sešit. Letošním ročníkem slibují vydavatelé této vynikající revue věnované právu trestnímu rozšířiti ji ještě ve dvojím směru; jednak podávány budou zprávy o líčeních soudních po stránce právnické neb psychologické důležitých, jednak bedlivěji všímáno si bude otázek legislativních. Jinak však zůstává základní program nezměněn.

Mezi pracemi v prvním sešitě 1901 uveřejněnými zasluhuje přední pozornosti přednáška zakladatele mezinárodní jednoty kriminalistické prof. Dra. *Liszta* v berlínské právnické společnosti dne 13. října 1900 odbývaná: »Das gewerbmässige Verbrechen«. — Kriminálně politický program sociologické školy německé (representantem prof. Dr. Liszt) spočívá ve dvou hlavních požadavcích: 1. výchovného opatření polepšitelných; 2. zajištění se před nepolepšitelnými, všeobecně nebezpečnými zločinci. První z těchto požadavků došel již všeobecného souhlasu. Čl. 135. uvoz. z. k obč. něm. zák. jest již velikým úspěchem směru Lisztova ohledně opatření osob mladistvých. Jinak tomu však je při druhém požadavku, kde škola klassická, toliko ku vnějšímu výsledku a nikoli k individualitě pachatelově přihlížející, dosud vítězně pole svoje uhájila. Úkolem přednášky není však poukázati k nepolepšitelné zločinnosti vůbec, nýbrž toliko k části její — k zločinnosti živnostenské. O zločinu živnostenském mluvíme tehdy, kdy opětovné páchání zločinu dle úmyslu pachatelova výlučným neb alespoň hlavním zdrojem výdělku býti má. K ob-

jasnění této definice nutno uvésti: zločin živnostenský liší se tedy *a)* od zločinu osamělého, ze ziskuchtivosti spáchaného, *b)* páchání zločinu musí býti výlučným neb alespoň hlavním zdrojem výdělku pachatelova, *c)* nevyhledává se tu recidivy, stačí pouhé opětné spáchání zločinu vůbec. Přednáška rozdělena je ve čtyři oddíly: I. Dnešní utváření se živnostenského zločinu. II. Platné právo. III. Výsledky kriminální statistiky. IV. Návrhy kriminálně-politické.

I. Utváření se zločinu živnostenského je podmíněno a určeno utvářením se poměrů společenských; z příčiny té musí zákonodárství stále zločinu tomuto se přizpůsobovati; normy dříve dobré nejsou dnes více účinné. Dnešní normy sahají v počátek minulého století (code pénale), avšak typ tehdejšího zločinu živnostenského, bandy lupičské a loupež vůbec, není více dnešním jeho typem. Ten je zcela jiný, a můžeme č t y ř i skupiny v něm rozeznávati:

1. Žebráky a tuláky, nejsilněji v živnostenské zločinnosti zastoupené.

2. Řídké případy násilí proti osobě: loupež živnostenská, vražda živnostenská, vraždy na služkách (Dickhoff, Schenk, Schlosarek), andělíčkování (Engelmacherei), vyhánění plodu. — Avšak obě tyto skupiny vypadají z rámce přednášky, neboť při první může kriminalistika zasáhnouti teprve tehdy, až k práci neschopným minimum existenční bude zabezpečeno a k práci schopným práce bude poskytnuta, při druhé skupině stačí dnešní normy trestní s velice pohyblivými rámci sazeb.

3. Hlavní dvě formy dnešního zločinu živnostenského krádež a podvod, kolem nichž se kupí ostatní zločiny, jež sice právnicky od nich se liší, sociologicky však těsně s nimi souvisejí: zpronevěra, křivá přísaha, podvod pojišťovací, falšování bankovek, listin, zboží, nedovolená soutěž, podvodný úpadek, podloudnictví, podílnictví na deliktech ze ziskuchtivosti spáchaných atd. — Oba tyto základní typy, ač sociologicky rozdílné vykazují karakteristické zvláštnosti živnostenského zločinu: *a)* pokročilá odborná technika vyžaduje namnoze pravých specialistů, *b)* mezinárodní provozování živnosti oběma je vlastní. Vzdělání orgánů stíhajících, a ustanovení zákona musí nezbytně této povaze zločinu živnostenského odpovídati.

4. K těmto třem skupinám přistupuje velmi důležitá, snad interesantnější: vykořisťování slabšího silnějším, ať již moc jeho se zakládá v poměrech sociálních neb politických. Sem spadají nejrozmanitější zjevy sociální všech tříd společenských, počínaje milencem nevěstek (Zuhälter), majitelem bordelů, obchodníkem s děvčaty, lichvářem, — přecházeje k žurnalistice revolverové a konče podvodníky bursiany, náležejícími k finanční aristokracii. Z této příčiny je zde úloha kriminalisty velice obtížná ve dvou směrech: 1. při stanovení pojmu zločinu, 2. při stanovení vyhrůžky trestní.

II. Pokud platného práva se týče, je zajímavý správný názor Lisztův, že při hře, na př. hře hasardní, nelze o živnostenském provozování mluviti, pěkně dolíčen. Rovněž lze souhlasiti s názorem, že rozeznávání mezi »po obchodnicku«, »po živnostensku» a »ze zvyku« spáchaným zločinem dle dnešního práva v praxi nemá podstatné ceny; tolik je jisto, že zákonodárce nezná přesného pojmu zločinu živnostenského, že uvedené tři formy zločinu spolu splývají. Pozornosti zasluhuje, že zákonodárce nezná živnostenské krádeže ani živnostenského podvodu, ač jsou to hlavní formy uvedeného zločinu.

III. Ačkoli statistika nevykazuje rubriky zločinu živnostenského, lze nám přece důležité výsledky z ní těžiti. Mezi zpětnými jsou $^4/_5$ neb $^5/_6$ zločinců živnostníků, a tu vidíme z výkazů statistických, že počet zpětných nepoměrně vzrůstá, resp. že každým odsouzením vzrůstá náklonnost zločinná. K tomu přichází další poznatek, že čím těžší jak způsobem, tak mírou je trest, tím rychleji následuje zpětnost. Tímto faktem jest ovšem bezmocnost dnešních trestů jasně dolíčena, ano namnoze se dnes tvrdí, že dnešní tresty zločin podporují. Přesvědčující je poukaz Lisztův k výsledkům trestu v pruských káznicích.

IV. Dvojí skutečnost je jista 1. rostoucí živnostenská zločinnost, 2. bezmocnost platného práva proti ní. Jakou radu dává zákonodárci kriminalista-

Odpověď: Zajistiti společnost před možností opětného spáchání zločinu — resp. vyloučiti nepolepšitelné zločince ze společnosti, když ne již trvale, tož alespoň na dobu značně dlouhou (minimum pro první případ 5 let, při opětném odsouzení pro živn. zločin 10 let).

Zajímavý v tomto sešitě je též článek Dr. *Hilse-a*, Unfallfürsorge für Strafgefangene. Spisovatel pojednává o pojišťování osob uvězněných v příčině úrazu dle něm. říšského zákona ze dne 30. června 1900. Zákon ten vztahuje se na trestance v užším slova smyslu a na osoby v donucovacích pracovnách, polepšovnách a podobných ústavech, jakož i na ty, jež dle zákonných a policejních předpisů při pracích lesních a obecních jsou zaměstnány (tedy i na děti v nucené výchově v ústavech). Úraz musil se státi při práci, při níž i svobodní dělníci dle zákona pojištěni by byli bývali a poraněný nesmí si úraz úmyslně sám přivoditi. Zavinil-li úraz činem trestným neb disciplinárním předpisům podléhajícím, přikáže se po případě renta tuzemským jeho příbuzným. Pojištěnému se poskytují v případě úrazu: lékařská pomoc, léky a jiné pomůcky léčebné (berle, chránidla atd.) jakož i renta, jež však 300 M ročně nesmí přesahovati. Při zabití vyplácí se renta vdově a dětem (ne více než 270 M); vdá-li se vdova, dostává odbytné rovnající se tříletému obnosu renty. — Z dalšího bohatého obsahu uvádíme: Ein Betrag zur Kenntnis des grossstädtischen Bettel- und Vagabundenthums, psychiatrická studie Dr. Karla *Bonhoeffera*; Über Hexenprocesse, pojednání *Bartolomäusa* v Krotoschině; Dr. Ant. *Schlecht*, Die Stellung des »Unlauteren Wettbewerbes« im System des Strafrechts; Dr. Otto *Levis*, Strafrechtliche Behandlung jugendlicher Personen. *Pk.*

Schweizerische Zeitschrift für Strafrecht. Ročník XIII. (1900). Obsah vědecký velice chudý. Zmínku zasluhuje článek *Stoossův* »Was ist Kriminalistik?« a odpověď *Grossova* »Zur Frage der Kriminalistik«. Gross tu hájí, že věda jím založená je samostatnou, a podstata její že spočívá ve studiu realií práva trestního, inklusivně člověka jako předmětu (zločinec) a jako podmětu (soudce, znalec, svědek).

Ve 3. a 4. sešitě je pojednání prof. Dra. *Hitziga* o Mommsenově římském právu trestním a zajímavý článek Theodora *Rittlera*: »Ist Anstiftung und Beihilfe zum Selbstmord nach oest. Rechte strafbar?« práce to trestního semináře na vídeňské universitě. Spisovatel rozebírá jednotlivá učení, jež možno shrnouti ve tři skupiny. 1. Rainer a Frühwald jsou toho názoru, že jedná se tu o spoluvinu na vraždě; podobně i Binding při návodcovství k sebevraždě. 2. Proti tomu Vesque, Geyer, Finger a Janka, že pomocnictví a návodcovství při sebevraždě je dle panujícího práva beztrestno. 3. Sprostředkovacím je učení Passy-ho, Kudlera, Herbsta, Wesselyho a Lamasche, že jedná se tu o případ § 335 (431) r. tr. z., názor to sdílený též soudem kassačním. — Věcnou kritikou uvedených učení dospívá spisovatel k závěru, že návodcovství i pomocnictví k sebevraždě nemohou ani jako vražda, neb spoluvina na ní, ani jako delikty dle § 335. resp. 431. r. tr. z. býti pojímány, že jsou beztrestny. Se stanoviska kriminální politiky doporučovalo by se ovšem stanoviti samostatný delikt. *Pk.*

Archiv für Kriminal-Anthropologie und Kriminalistik. V. svazek (sešit 1. a 2.). Z bohatého obsahu upozorňujeme na velice cenné pojednání svob. pána Dr. *Schrenck-Notzinga*: »Die gerichtlich medicinische Bedeutung der Suggestion«, jenž jest spracováním jeho přednášky na druhém mezinárodním sjezdu pro experimentální a therapeutický hypnotismus v Paříži (srpen 1900). Činy trestné sem spadající rozděliti lze ve tři skupiny: 1. zločiny na hypnotisovaných, 2. zločiny spáchané pomocí hypnotisovaných, 3. zločiny přivoděné suggescí ve stavu bdění. — Hypnotism od suggesce přesně nutno děliti. Při hypnose setkáváme se vždy se symptomy spánku, jinak však